Suomi-koulujen tuki ry
Puheenjohtaja Veera
Toivonen Mariankatu 7 C 1
00170 Helsinki

Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle

Asia: Lausunto - HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020, teema: Toiminnan tila ja resurssit ensi vuoden talousarvioesityksen valossa

Valtion talousarvioesityksessä on momentille 29.10.51 valtionavustus järjestöille vuodelle 2020 budjetoitu 976 000 euroa avustusten maksamiseen kodin ja koulun yhteistyöstä huolehtiville järjestöille. Se on 323 000 vähemmän kuin esimerkiksi vuonna 2015. Momentin pudotus ei vastaa valtion kärkihankkeiden linjaa osaamisen ja koulutuksen osalta: Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi.

Momentin vähennykset ovat ajaneet yhdistyksemme tekemän työn ahtaalle. Leikkausten lisäksi momentin sisäinen jako, joka on viime vuosina ollut ennalta- arvaamatonta ja ongelmallista, asettaa järjestöt eriarvoiseen asemaan. Tämä tekee suunnittelutyön vaikeaksi, lähes mahdottomaksi. Kohdallamme momentin sisäinen jako on mennyt niin, että Suomi-koulujen tuki ry:n saama apuraha on ollut 5000 euroa viime vuosien ajan. Vuonna 2013 se oli vielä 10 000 euroa. Pudotus on järjestöllemme suuri, eikä se ole ollut suhteessa momentin kokonaispudotukseen. Toimintamme on monipuolistunut entisestään ja pirstaloitunut moniin maihin. Jäsenmäärämme on kasvanut, koska tieto yhdistyksen toiminnasta on levinnyt ja toimintamme jäntevöitynyt. Opetus- ja kulttuuriministeriön Ulkomaankoulujen asemaa ja tulevaisuutta kehittäneen työryhmän muistiossa (2019: 28) Suomi-koulut on mainittu merkittävänä koulutuksen ja suomalaisen osaamisen edistäjänä ulkomailla ja niiden kehityksen takaaminen mainitaan ministeriön kannanotoissa. Koulujen opettajat, oppilaat ja vanhemmat luottavat Suomi-koulujen tuen toiminnan laatuun ja jatkuvuuteen. Järjestöllämme on Suomi-koulujen opettajajäsentä, joiden vastuulla on noin 4200 oppilaan opetus. Yhtä jäsentä kohti saamme tällä hetkellä alle 8 euroa toimintarahaa. Toimintamme on mahdollistunut vain erilaisten vaatimattomien projektiapurahojen ja vapaaehtoistyön kautta. Ne eivät kuitenkaan takaa toiminnan vakaata jatkuvuutta ja kehitystä saati nosta Suomi-kouluja vastaamaan hallituksen linjaa, joka toteaa “Kokoaan suurempi Suomi Euroopassa ja maailmalla”. Tällä hetkellä tarvitsisimme kipeästi panostusta oppimisympäristöjen uudistamiseen sekä Suomi-kouluille kohdennetun digitaalisen oppimateriaalin laadintaan. Tästä materiaalista olisi hyötyä niin ullkomailla toimiville Suomi-kouluille kuin kotimaassakin

esimerkiksi eriyttävässän perusopetuksessa.

Esitämme toivomuksenamme, että jaosto pyytää opetus- ja kulttuuriministeriötä selvittämään momentilta tukea saavien järjestöjen resursoinnin ja vaikuttavuuden esimerkiksi jo em. Mainitun selvityksen nojalla. Toimintarahojen väheneminen vaatii uutta tarkastelukulmaa momentilla olevien järjestöjen toimintaan, pelkona on, että pienen toimijat voivat joutua kokonaan lopettamaan toimintansa. Ulkosuomalaislasten ja -nuorten eteen tehty arvokas työ hyödyntää yhteiskuntaamme nyt ja tulevaisuudessa yhä merkittävämmin. Työn arvostuksen pitäisi näkyä myös avustuksia jaettaessa.

Suomi-koulujen tuki ry on Kansanvalistusseuran, Kesälukioseuran, Suomi-Seuran ja Äidinkielen opettajain liiton 22.5.2006 perustama yhdistys. Sen tehtävänä on mm.

- tukea ja neuvoa Suomi-koulujen opettajia kaikissa opetukseen ja oppimiseen liittyvissä kysymyksissä, toimia asiantuntijana ja tiedottajana, kun käsitellään Suomi-kouluihin ja niiden toimintaan liittyviä kysymyksiä,
- laatia ajantasaista opetusmateriaalia,
- harjoittaa julkaisu- ja tiedotustoimintaa (ml. sosiaalinen media kotimaassa, ulkomailla)
- edistää Suomi-koulujen tunnettuutta Suomessa ja muualla maailmassa,
- pitää yhteyttä järjestöä lähellä oleviin yhteisöihin ja valtion hallintaan,
- pitää yllä verkkosivuja osoitteessa www.suomikoulut.fi,
- järjestää Suomi-koulujen opettajien jatkokoulutusta.

Suomi-kouluilla tarkoitetaan kielikouluja, joissa annetaan ulkosuomalaislapsille täydentävää opetusta suomen kielessä sekä tutustutetaan heitä suomalaiseen kulttuuriin. Täydentävällä opetuksella tarkoitetaan varsinaisen oppivelvollisuuskoulun rinnalla annettavaa opetusta, jota järjestetään useimmiten kerran viikossa kahden tunnin ajan. Suomi-kouluissa opetusta annetaan lapsille, jotka ovat taustaltaan suomalaisia. Suomi-koulujen tuki ry:n jäsenenä on tällä hetkellä 150 koulua ja 680 opettajaa. Koulut toimivat kaikissa maanosissa 45 maassa. Kouluissa on yhteensä noin 4200 oppilasta, joiden ikäjakauma on 3–18 vuotta.

Suomi-koulujen tuki ry on tukenut opettajien ja koulujen työtä muun muassa seuraavasti: - Julkaissut Me ja meidän Suomi-koulu kirjan, joka on historiakatsaus Suomi-koulujen toimintaan 60 vuoden ajalta (2017). Kirjan on toimittanut Helena Korpela ja sen tekemisen on mahdollistanut Helena Korpelan henkilökohtainen apuraha. - Ollut mukana käynnistämässä ja laatimassa vuonna 2015 ilmestynyttä Suomi-koulujen opetussuunnitelmasuosituksen (OPH 2015:38) sekä siihen liittyvän tukimateriaalin (2016).

- Laatinut yhteistyössä Opetushallituksen ja monikulttuurisuuskeskus Axxellin kanssa *Kielipuntari*- nimisen kielitaidon arviointimateriaalin.
- Koonnut ja julkaissut verkkosivuillaan mittavia hallinnollisia ja pedagogisia oppaita asiakirjoja, harjoituksia koulujen ja opettajien työn tueksi.

- Laatinut ja julkaissut materiaalia YKI (suomen kielen yleinen kielitutkinto) -testin harjoitteluun ja kirjoittamisen harjoituskirjan pienemmille oppilaille.
- Hankkinut Suomi-koulujen oppilaille satoja suomalaisia lasten- ja nuortenkirjoja ja järjestänyt niiden avulla oppilaiden Lukupiirin.
- Ostanut ja välittänyt koulujen pienimmille uusia suomalaisia satuja ja opettajille niiden käsittelyvihjeitä.
- Laatinut ja julkaissut autenttiseen materiaaliin perustuvan lukemiston ja tehtäväkokoelman *Uusi tekstitulkki* (2013).
- Ollut mukana järjestämässä ja suunnittelemassa Suomi-koulujen opettajien koulutustilaisuuksia sekä koulujen toimintamaissa että Suomessa vuosittain.
- Antanut lähes päivittäin sähköpostitse ohjeita ja opastusta sekä opettajille että koulujen ylläpitäjille. Osa julkaistusta materiaalista on järjestön nettisivuilla kaikkien luettavissa ja osa vain jäsenille tarkoitetuilla sivuilla, jossa jäsenet voivat myös keskustella opetukseen liittyvistä kysymyksistä.

Suomi-koulujen tuki toimii suurimmaksi osaksi talkoovoimin, yhdistyksessä ei ole yhtään palkattua työntekijää. Emme ole pystyneet laatimaan uutta materiaalia pariin vuoteen rahoituksen puutteen takia. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt vuosittain järjestölle muutaman tuhannen euron suuruisen toimintarahan. Tällä hetkellä taloudellinen epävarmuus hidastaa yhdistyksen kehittymistä. Epävarmuus vaarantaa yhdistyksen ajantasaista ja uskottavaa toimintaa.

Helsingissä 21.10. 2019

Veera Toivonen

puheenjohtaja Veera Toivonen
puheenjohtaja.suomikoulut@gmail.com,

puh. 050 462 9199